

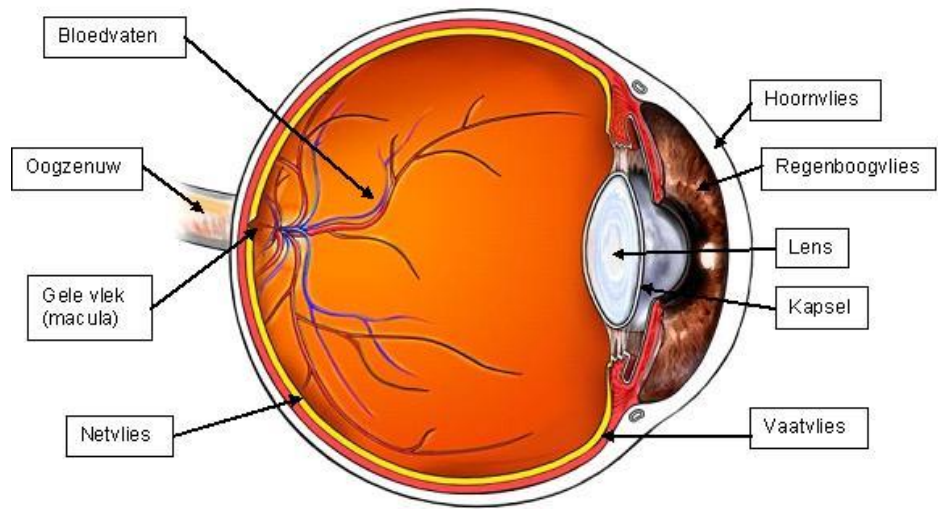
Staar

Cataract (ouderdomsstaar)

Staar

Voor in het oog, vlak achter de pupil, zit de heldere en doorzichtige ooglens. Naarmate we ouder worden, wordt deze lens minder helder. Daardoor lijken de dingen die we zien waziger en grauwer van kleur. Dit troebel worden van de ooglens wordt 'staar' of 'cataract' genoemd. Iedereen die ouder wordt krijgt daarmee te maken, maar niet iedereen heeft er echt last van.

De meest voorkomende vorm van staar is ouderdomsstaar, daar gaat deze folder over.

dwarsdoorsnede oog

Ouderdomsstaar

Ouderdomsstaar is een 'normaal' verouderingsproces. Sommige mensen merken al rond hun veertigste dat hun ooglenzen troebel wordt. Meestal doen de eerste verschijnselen van ouderdomsstaar zich echter pas later voor. Of u het merkt, hangt ervan af op welke plek in de ooglenzen de troebeling zich ontwikkelt en hoe groot die troebeling is. Zit de troebele plek in het midden van de lens of daar vlakbij, dan krijgt u al gauw klachten. U gaat bijvoorbeeld wazig zien, dubbelzien met één oog, u ziet kleuren dof of u krijgt last van licht of schitteringen. Als u binnen korte tijd opeens veel sterkere of zwakkere brillenglazen nodig heeft, kan dat ook wijzen op ouderdomsstaar. Andere brillenglazen kunnen het zicht op den duur niet meer verbeteren.

Behandeling

Staar verdwijnt niet vanzelf. Doorgaans neemt de staar in de loop van de tijd toe. Het gezichtsvermogen wordt daarmee steeds slechter. De enige manier om staar te verhelpen is een staaroperatie. Dit is een ingreep die zeer vaak wordt verricht met meestal uitstekende resultaten. Ook op zeer hoge leeftijd is de operatie nog goed te ondergaan.

De operatie vindt plaats in dagbehandeling, onder plaatselijke verdoving of soms onder algehele narcose.

Wanneer behandelen

Afhankelijk van de ernst van de klachten kan een staaroperatie worden overwogen. Wie nog goed genoeg ziet om zonder problemen het dagelijkse werk te kunnen doen en hobby's te kunnen uitoefenen, hoeft zich (nog) niet te laten behandelen. Een operatie is dan niet direct noodzakelijk. Het is echter wel realistisch om rekening te houden met een staaroperatie in de toekomst. Staar wordt immers nooit minder; het gezichtsvermogen gaat langzaam maar zeker toch achteruit. Zodra de staar te hinderlijk wordt, kan uw gezichtsvermogen weer worden hersteld met een staaroperatie. In hoeverre dit herstelt is afhankelijk van mogelijke andere bestaande oogaandoeningen.

Plannen van de staaroperatie

Als u samen met uw specialist heeft besloten dat een operatie in uw geval het beste is, wordt u op de wachtlijst geplaatst. U krijgt een schriftelijke uitnodiging van de afdeling Opname & Planning zodra een operatiedatum bekend is.

Lensmeting

Als u samen met uw specialist heeft besloten dat een operatie in uw geval het beste is, dan krijgt u een oogheelkundig onderzoek waarbij de assistent van de oogarts een meting verricht ter bepaling van de sterkte van de kunstlens.

Voor een betrouwbare meting is het van belang om voorafgaand aan de lensmeting contactlenzen uit te laten:

- Harde contactlenzen dient u gedurende 4 weken vóór de meting uit te laten;
- Zachte contactlenzen dient u gedurende 2 weken vóór de meting uit te laten.

Daarnaast is het belangrijk dat u uw oogarts informeert als u in het verleden ooglaserbehandelingen heeft ondergaan. Dit kan namelijk de uitkomst van de lensmeting beïnvloeden.

Lenskeuze

Bij de staaroperatie wordt uw vertroebelde lens vervangen door een kunstlens. Hierin zijn verschillende mogelijkheden:

Standaard kunstlens (monofocale lens)

Bij het grootste deel van de patiënten wordt deze lens gekozen. Met de lens kan men na de operatie op één afstand scherp zien. De meeste mensen kiezen daarbij voor scherp zien op afstand. Voor nabij lezen is dan een leesbril of leesdeel in een bril nodig. In overleg met uw oogarts kunt u ook kiezen voor scherp zien op nabije afstand. U kan dan nabij lezen zonder bril. In dat geval blijft een bril nodig voor scherp zien op afstand. Vindt u het niet erg om na de operatie een bril te dragen? Dan is deze lens het meest geschikt. **Deze lens wordt door de zorgverzekeraar volledig vergoed.**

Torische kunstlens

Deze lens is geschikt voor mensen met een cilinderafwijking in de bril. Bij een cilinderafwijking is het goed mogelijk om een standaardlens te plaatsen, echter de cilindersterkte is na de operatie dan nog steeds aanwezig. Een torische lens is een lens die ook de cilinder in uw oog corrigeert. U hoeft dan voor afstand waarschijnlijk geen bril meer te dragen na de operatie, maar wel voor dichtbij. Het is belangrijk dat de torische lens heel precies geplaatst wordt bij de operatie. Er bestaat een mogelijkheid dat de lens na de operatie nog draait in het oog. Indien deze verdraaiing te groot is zal de oogarts de lens opnieuw repositioneren op de operatiekamer.

Deze torische lenzen worden door de zorgverzekeraar meestal niet vergoed, de kosten van de lens betaalt u dan zelf. De staaroperatie wordt wel volledig vergoed. Alleen bij een cilinder in het hoornvlies > 4,5 dioptrie wordt de torische lens wel vergoed.

Multifocale lens

Deze lens is speciaal ontwikkeld om minder afhankelijk te zijn van een bril. Deze lens vormt een scherp beeld dichtbij, veraf en de tussenafstand. De lens heeft zijn werking door meerdere scherpe beelden te vormen op verschillende afstanden, waartussen de hersenen dan het juiste beeld moeten kiezen. Dit kan alleen maar wanneer u deze lens in beide ogen heeft. Dus **beide ogen** moeten geopereerd worden. Deze multifocale lenzen kunnen alleen geplaatst worden als er géén andere oogziekten aanwezig zijn.

De multifocale lenzen worden niet door de zorgverzekeraar vergoed, de kosten van de lens betaalt u zelf. De staaroperatie wordt wel volledig vergoed.

Ook bestaat er de mogelijkheid voor torische multifocale lenzen, de kosten voor deze lenzen liggen nog wat hoger.

U moet goed op de hoogte zijn van de mogelijkheden en onmogelijkheden van deze lens, voordat u een goede keuze kunt maken. Hiervoor wordt altijd een uitgebreid voorlichtingsgesprek gevoerd met de oogarts.

Bijwerkingen multifocale lens

Na het plaatsen van multifocale lenzen is er een kans op glare (schitteringen) of halo's (kringen rond lampen) in het donker,

daarnaast is er een kans op contrastverlies. Dit kan een gevolg zijn van de vele zones van een multifocale lens. De meeste mensen ervaren deze bijwerkingen echter niet als storend. Uiteindelijk heeft 80% van de patiënten bij het lezen van de krant geen bril meer nodig.

Voor zowel de torische als de multifocale lenzen geldt dat er altijd een kleine kans bestaat dat er door onvoorziene gebeurtenissen tijdens de operatie toch gekozen moet worden voor een monofocale lens. Daarnaast bestaat er de mogelijkheid dat, ondanks alle zorgvuldigheid, de uitkomst niet de gewenste is en er een nieuwe reststerkte ontstaat. Indien deze reststerkte als storend wordt ervaren kan deze met een bril, contactlenzen of, indien mogelijk, met een aanvullende laserbehandeling gecorrigeerd worden.

Kosten Multifocale en Torische lenzen

- Torisch lens € 550,00
- Multifocale lens € 1500 tot € 2000,00

Er zijn meerdere typen multifocale lenzen, waardoor de prijs varieert. Kiest u voor een multifocale lens dan bespreekt de oogarts samen met u welke lens voor u het meest geschikt is en wat de kosten, per oog, hiervoor zijn. Als u een torische of multifocale lens overweegt krijgt, u meestal nog een extra afspraak om met de operateur te overleggen. Iedere oogarts heeft in het Elkerliek een eigen subspecialisme, dus niet iedere oogarts brengt deze specifieke lens in. De polikliniekassistente kan u hierover verder informeren.

Voor alle bovengenoemde kunstlenzen geldt dat er door verschillende factoren geen absolute garantie is dat u precies op de gewenste sterkte uitkomt.

Oogarts in opleiding

Omdat er oogartsen in opleiding zijn in dit ziekenhuis, kan het zijn dat de operatie door een oogarts in opleiding wordt verricht. De oogarts in opleiding opereert altijd samen met uw eigen oogarts of een andere oogarts. Als u hiertegen bezwaar heeft, geef dit dan van tevoren aan. De oogarts voert uw operatie dan zelf uit.

Verdoving

Afhankelijk van het oogheeskundig onderzoek voorafgaand aan de staaroperatie wordt samen met u besloten of de operatie gebeurt onder plaatselijke verdoving of algehele anesthesie.

Indien de oogarts de verdoving door middel van druppels zelf toedient, hoeft u **niet** naar de polikliniek van de anesthesiologen

Als de verdoving door de anesthesioloog door middel van een spuit of algehele anesthesie wordt toegediend, krijgt u een afspraak voor een bezoek aan de polikliniek van de anesthesiologen thuisgestuurd. Tijdens dit polikliniekbezoek beoordeelt de anesthesioloog uw algemene gezondheidstoestand. Zo nodig krijgt u advies over uw medicijngebruik op de dag van de operatie. De anesthesioloog bespreekt met u of u nuchter moet blijven. Ook heeft u een gesprek met een verpleegkundige.

Risico's van een staaroperatie

In meer dan 95% van de gevallen verloopt een staaroperatie probleemloos. De belangrijkste complicaties zijn infecties (0,3%) en/of een kapselscheur met glasvochtverlies (2%).

De dag van de operatie

Vorbereiding thuis

- Draag geen make-up, ook geen lippenstift, crème of wenkbrauwpotlood;
- Zorg ervoor dat u geen nagellak op heeft, gelnagels mogen wel blijven zitten;
- Draag geen sieraden, deze graag thuis laten;
- Draag geen contactlenzen op de dag van de operatie;
- Doe comfortabel zittende kleding aan;
- Houdt er rekening mee dat de bovenkleding enigszins nat kan worden door (schoon) spoelwater tijdens de ingreep;
- Laat waardevolle spullen thuis.

Indien het oog wordt verdoofd met druppels of door middel van een spuit hoeft u niet nuchter te zijn.

Enkele dagen vóór de opname krijgt u een sms- bericht met betrekking tot nuchter zijn. Dit bericht mag u dan negeren. U mag uw medicijnen innemen zoals u gewend bent, en de oogdruppels gebruiken die u normaal ook gebruikt tenzij de arts dit anders met u heeft afgesproken. Indien u wordt verdoofd door middel van algehele anesthesie (u wordt in slaap gebracht), moet u wèl nuchter blijven.

Verdoving met druppels	U hoeft niet nuchter te zijn
Verdoving met spuit	U hoeft niet nuchter te zijn
Verdoving met algehele anesthesie (u wordt in slaap gebracht)	U moet wel nuchter zijn.

Let op: u mag na de operatie niet zelf naar huis rijden, zorg dus voor vervoer.

In het ziekenhuis

Op de dag van de staaroperatie hoeft u zich **niet** te melden bij de polikliniek van de oogartsen. U gaat vanuit de centrale hal naar de 2e verdieping. Volg dan vanuit de lift/trap de borden 'Oogbehandelkamer' en meldt u in de betreffende ruimte. In het geval dat u één nacht moet blijven, meldt u zich bij de receptie in de centrale hal.

Indien u begeleiding mee wilt nemen, dan is dat welkom, echter wij verzoeken u dit te beperken tot **één persoon**.

Vorbereiding in het ziekenhuis

Voor de ingreep zal een verpleegkundige het te opereren oog markeren, en druppelen met pupil verwijdende druppels. Daarna wordt u naar voorbereiding van de operatiekamer gebracht waar u plaats neemt op de operatiestoel. Vervolgens zal de verdoving plaatsvinden, en wordt u naar de operatiekamer gebracht waar de staaroperatie plaatsvindt.

Staaroperatie

Tijdens de staaroperatie maakt de oogarts een sneetje van enkele millimeters aan de bovenzijde van het hoornvlies. Via de sneetje wordt met speciale apparatuur de troebele lens verwijderd. Na het verwijderen van de troebele lens wordt de kunstlens geplaatst. Na de operatie dient de operatieassistent de eerste oogdruppels toe, en plaatst een plastic kapje over het geopereerde oog.

De staaroperatie duurt ongeveer 15-20 minuten. Met voorbereiding en nazorg inbegrepen bent u in totaal ongeveer twee uur in het ziekenhuis.

Na de staaroperatie

Na de staaroperatie wordt u weer terug gebracht naar de oogbehandelkamer. Daar volgt het ontslaggesprek, waarbij de druppelinstructie en de leefregels na de operatie besproken worden. Ook krijgt u de afspraak voor de poliklinische controle mee. Deze controle vindt vier tot vijf weken na de staaroperatie plaats. Als er voor het andere oog ook een staaroperatie staat gepland, vindt deze meestal (kort) na de controle van het eerste geopereerde oog plaats.

Het is belangrijk om thuis te zorgen voor de eerste opvang in verband met het beperkte zicht.

Praktische informatie

Nazorg

De ochtend na de operatie haalt u het plastic kapje van uw oog. U maakt het gebied rondom het oog voorzichtig schoon, daarna druppelt u voor de eerste keer die dag het geopereerde oog met de oogdruppels.

Druppelen na de staaroperatie

Om een ooginfectie te voorkomen en de genezing te bevorderen, dient u het geopereerde oog na de operatie gedurende drie weken te druppelen met twee soorten oogdruppels. De voorgeschreven oogdruppels mogen in willekeurige volgorde worden gedruppeld. Zorg dat er tussen het gebruik van de twee verschillende oogdruppels minstens

vijf minuten zit. Als u voor de operatie ook al andere druppels gebruikte, bijvoorbeeld voor glaucoom, dan moet u hier gewoon mee doorgaan.

Hoe u oogdruppels moet toedienen vindt u in de folder 'Oogdruppelinstructie'. Na de operatie zal de verpleegkundige op de Oogbehandelkamer dit met u doornemen.

Als u zelf niet in staat bent om te druppelen (drie maal per dag), regel dan tijdig hulp van familie, thuiszorg of bureu.

Na het stoppen van de oogdruppels hebben veel patienten nog een tijdje last van een zandkorrelig gevoel in het geopereerde oog. Dit kan enkele weken aanhouden, maar verdwijnt meestal vanzelf.

Leefregels & adviezen na de staaroperatie

- Druppel het geopereerde oog volgens schema.
- Draag de eerste week na uw operatie het plastic oogkapje als u gaat slapen.
- Vermijd de eerste week na de operatie zware lichamelijke inspanning; u mag niet langdurig bukken en zware voorwerpen tillen.
- Wandelen en fietsen is geen bezwaar, maar u moet hiervoor voldoende goed kunnen zien.
- De eerste maand niet in het geopereerde oog wrijven of op uw oog drukken.
- Zorg ervoor dat er bij het wassen, douchen en baden geen zeep of shampoo in uw oog komt.
- Draag geen oog make up in de eerste week na de operatie.
- De eerste 14 dagen na de operatie niet zwemmen en geen sauna bezoeken.

Controle na de staaroperatie

Vijf weken na de ingreep vindt er een eindcontrole plaats van het geopereerde oog bij een Optometrist. Tijdens deze controle wordt opgemeten hoe scherp uw oog ziet en wordt eventueel een briladvies meegegeven.

Waar moet u verder rekening mee houden?

- Direct na de operatie en de dagen erna kan het zicht nog slecht zijn. Meestal merkt u in de loop van de dagen dat er verbetering van het zicht optreedt.
- Na de operatie kan het oog door het wondje geïrriteerd aanvoelen, alsof er een korreltje zand in het oog zit. Dit kan geen kwaad en neemt over het algemeen geleidelijk aan af.
- Uw pupil kan groter zijn dan het niet geopereerde oog. Dit komt door de druppels die voorafgaand aan de operatie zijn gegeven. Dit trekt in de loop van de dag of na enkele dagen weer weg.
- Uw bril corrigeert het geopereerde oog niet meer optimaal. U kunt eventueel uw brillenglas tijdelijk laten vervangen door de opticien. Het duurt echter vier tot zes weken totdat er een meer stabiele meting kan worden gedaan. Bij leesklachten kan een (goedkope) leesbril een tijdelijke oplossing zijn.

Wanneer moet u contact opnemen?

- Bij hevige pijn aan het oog;
- Uw zicht gaat achteruit, terwijl in eerste instantie het zicht na de operatie verbeterde;
- Bij toenemende lichtflitsen;
- Bij misselijkheid en braken;
- Bij toenemende roodheid van het oogwit in combinatie met pijn en/of vermindering van het zicht.

Uiteraard kunt u bij vragen en/of twijfel ook altijd contact met ons opnemen.

- Tijdens kantooruren belt u naar de polikliniek Oogheelkunde 0492-595952
- Buiten kantooruren of in het weekend belt u de Spoedeisende Hulp 0492-595555

PROMS vragenlijst

Als u door de oogarts bent aangemeld voor een staaroperatie vraagt de polikliniekassistente of u mee wilt werken aan de PROMS (Patient Reported Outcome Measures). Dit is een meetinstrument, waarmee de patiënt zelf een oordeel kan geven over zijn functioneren en gezondheid. De vragenlijst wordt per e-mail verstuurd. U wordt gevraagd om zowel voor als na de operatie een vragenlijst in te vullen.

Meer informatie

De volgende websites kunt u raadplegen voor meer informatie:

www.oogartsen.nl

www.oogheekunde.org

Telefoonnummers en adressen

Polikliniek Oogartsen

Locatie Deurne

T: 0493 – 32 89 12

Locatie Helmond

T: 0492 – 59 59 52

Spoedeisende hulp

T: 0492 – 59 55 71

Afdeling Opname en planning

T: 0492 – 59 59 65

Locatie Helmond

Wesselmanlaan 25

5707 HA Helmond

T: 0492 – 59 55 55

Locatie Deurne

Dunantweg 16

5751 CB Deurne

T: 0493 – 32 88 88

Locatie Gemert

Julianastraat 2

5421 DB Gemert

T: 0492 – 59 55 55

